

ПРАКСЕОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАВНИЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

УДК 340.113(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlichsjournal-2026-16.06>

ВІКТОР ЛАЗАРЄВ

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії та історії держави та права
Харківського національного університету внутрішніх справ
judge2101@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9468-0497
SCOPUS ID: 57208737524*

Анотація. Стаття присвячена дослідженню праксеологічних вимірів функціонування правничої термінології та її ролі у забезпеченні ефективності правового регулювання. Правнича термінологія розглядається як елемент, що виходить за межі суто лінгвістичної конструкції і набуває значення самостійного операційного інструмента правотворчості, правозастосування та правничої комунікації. Обґрунтовується, що якість правничої термінології впливає на рівень правової визначеності та цілісності правової системи.

Показано, що правничий термін належним чином виконує свою функцію лише за умови точності, однозначності. Наголошено, що дефініція виступає ключовим засобом забезпечення належного тлумачення та застосування норм права. Значну увагу приділено аналізу поширених недоліків термінологічної практики, серед яких: невиправдане використання синонімів, застосування слів з нечітким змістом, запозичення іншомовних одиниць за наявності національних відповідників.

Розглянуто рішення Конституційного Суду України, у яких сформульовано вимоги до юридичної визначеності як одного з фундаментальних елементів верховенства права. Правові позиції Конституційного Суду України щодо чіткості, точності, однозначності та передбачуваності норм інтерпретуються як індикатори належної термінологічної роботи, що підкреслює важливість формування єдиної, стабільної та цілісної терміносистеми. Продемонстровано, що Конституційний Суд України розглядає правничу термінологію через її здатність забезпечувати належне застосування норм права.

Зазначено, що праксеологічний підхід дозволяє окреслити параметри, за якими правнича термінологія має оцінюватися у сучасній правовій системі: відповідність мовним стандартам, наявність чітких дефініцій, усталеність, системність та відсутність внутрішніх суперечностей. Такий підхід засвідчує, що термін є не лише мовною одиницею, а й засобом структурування правової реальності, від якого залежить функціональна здатність правової системи діяти узгоджено та передбачувано.

Ключові слова: правнича термінологія, правова визначеність, праксеологія; правотворчість, правозастосування, однозначність термінів, стабільність термінології, тлумачення, ефективність правового регулювання, Конституційний Суд України, правова позиція.

PRACTICAL MEASURES OF THE FUNCTIONING OF LEGAL TERMINOLOGY

UDC 340.113(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlichsjournal-2026-16.06>

VIKTOR LAZARIEV

*Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Professor at the Department of Theory and History of State and Law
Kharkiv National University of Internal Affairs
judge2101@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9468-0497
SCOPUS ID: 57208737524*

Abstract. The article is devoted to the study of praxeological dimensions of the functioning of legal terminology and its role in ensuring the effectiveness of legal regulation. Legal terminology is considered as an element that goes beyond a purely linguistic construct and acquires the significance of an independent

operational tool for law-making, law enforcement and legal communication. It is argued that the quality of legal terminology affects the level of legal certainty and integrity of the legal system.

It is shown that a legal term properly fulfils its function only if it is accurate and unambiguous. It is emphasised that definition is a key means of ensuring the proper interpretation and application of legal norms. Considerable attention is paid to the analysis of common shortcomings in terminological practice, including: unjustified use of synonyms, use of words with unclear meanings, borrowing of foreign language units when national equivalents exist.

The decisions of the Constitutional Court of Ukraine are considered, in which the requirements for legal certainty as one of the fundamental elements of the rule of law are formulated. The legal positions of the Constitutional Court of Ukraine regarding the clarity, accuracy, unambiguity and predictability of norms are interpreted as indicators of proper terminological work, which emphasises the importance of forming a unified, stable and coherent terminology system. It has been demonstrated that the Constitutional Court of Ukraine considers legal terminology through its ability to ensure the proper application of legal norms.

It is noted that the praxeological approach allows us to outline the parameters by which legal terminology should be evaluated in the modern legal system: compliance with language standards, the presence of clear definitions, stability, consistency and the absence of internal contradictions. This approach confirms that a term is not only a linguistic unit, but also a means of structuring legal reality, on which the functional ability of the legal system to act in a coordinated and predictable manner depends.

Key words: legal terminology, legal certainty, praxeology, law-making, law enforcement, unambiguity of terms, stability of terminology, interpretation, effectiveness of legal regulation, Constitutional Court of Ukraine, legal position.

Постановка проблеми. Правнича термінологія виступає базовим елементом юриспруденції. Вона відіграє ключову роль у процесі підготовки правників, є невід’ємним складником правотворчої та правозастосовної діяльності. Саме завдяки правничій термінології відбувається структурування норм права, побудова юридичних конструкцій, на належному рівні здійснюється комунікація між суб’єктами права, а також проводиться інтеграція національної правової системи до європейських вимог. Тому для належного функціонування правової системи, до правничої термінології висуваються підвищені вимоги. Це стосується ефективності, доцільності та результативності її використання.

Використання правничої термінології, яке проявляється у процесі правотворчості, спілкуванні правників, визначення державних стандартів функціонування правничої термінології вказує нам на низку недоліків її використання. До них ми можемо віднести: непослідовне використання правничої термінології, порушення цілісності текстів, запозичення мовних конструкцій з іноземних мов, невдале використання синонімів, відсутність належної правничої термінології [1, с. 102–103]. Тому **актуальним питанням** залишається забезпечення системності, послідовності та раціональності функціонування правової системи крізь призму належного використання правничої термінології. Саме праксеологічний вимір дослідження правничої термінології дозволяє розглядати її ефективність застосування, доцільність та результативність її використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням праксеології та правничої термінології в Україні присвячено достатню кількість наукових доробок. Зокрема, стосовно праксеології ми можемо згадати праці О. Бандури [2], О. Письменної [3], Л. Романовської [4], У. Цмоць [5]. Правнича термінологія теж не залишилася поза увагою дослідників. Її розглядали О. Лисенко [6], М. Любченко [7], С. Матвеева [8], Н. Степаненко [9], С. Толста [10]. Водночас праксеологічні виміри функціонування правничої термінології залишилися поза увагою дослідників, що потребує розгляду цього питання.

Мета статті полягає у комплексному дослідженні праксеологічних вимірів функціонування правничої термінології та визначення її ролі як інструмента забезпечення ефективності, послідовності, чіткості і точності реалізації норм права.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні у юриспруденції правнича термінологія розглядається не лише як певна синтаксична модель, що має на меті закріплення спеціалізованих юридичних понять. Її розглядають як певний інструмент, завдяки якому відбувається забезпечення ефективності, передбачуваності та уніфікації застосування норм права. У цьому сенсі саме праксеологічний вимір функціонування правничої термінології, а саме здатність правничої термінології бути застосованою у практичній діяльності, забезпечувати її правильність і однозначні підходи до застосування, виступає предметом сучасних досліджень.

З позиції праксеології правничу термінологію можемо охарактеризувати не лише використанням належних дефініцій, а й можливістю використання у юридичній практиці. Зокрема, це стосується правотворчості, тлумачення норм права, практичного застосування. Тобто правнича термінологія виконує

роль не просто мовного інструмента, а операційного механізму, що визначає структуру юридичного мислення та способи її реалізації.

Праксеологічний підхід дозволяє розглядати правничу термінологію крізь призму таких критеріїв, як ефективність, універсальність, стандартизованість, відповідність цілям правового регулювання та придатність до досягнення запланованих правових результатів. Саме тому особливої ваги набуває вимога термінологічної чіткості, однозначності та стабільності.

Спираючись на правила, що висуваються до літературної мови, маємо акцентувати увагу на тому, що «термін» має відповідати мовним стандартам. Зокрема, це стосується і формальної визначеності. Саме тому на правничу термінологію покладається завдання забезпечення зрозумілості правової норми. На жаль, сучасна правнича термінологія не повністю відповідає цим вимогам [11, с. 295], оскільки значна частина нормативно-правових актів містить правничі терміни з розмитим змістом, нечіткими межами застосування або такими, що допускають неоднозначність їх тлумачення. Це призводить до порушення принципу правової визначеності, який встановлює чіткість, однозначність та зрозумілість природи норми права, повноти відображення її змісту в нормативних формах національного законодавства [12, с. 89; 13, с. 102]. З цього логічно витікає вимога застосування однозначної термінології. Тому для позначення поняття у тексті документа слід уникати використання омонімів, паронімів. Слід вибирати саме той термін, який у повному обсязі може відобразити сутність конкретної ситуації, повно окреслити цю правничу категорію [14, с. 151]. Це не лише лінгвістична вимога, але й елемент праксеологічної оптимальності, який відображає, що чим точніше термін окреслює конкретну ситуацію, тим менше непорозумінь виникатиме за його застосування.

Наступна вимога до застосування правничої термінології полягає у її простоті та зрозумілості. Навіть зважаючи на складність правничої мови, правотворець має викладати норми права таким чином, щоб за допомогою правничої термінології, яка присутня у цих нормах, формувалося правильне уявлення про зміст його норм. Тому варто надавати пріоритет тим термінам, які вже визнані та апробовані на практиці, а їх визначення – бути максимально стислими й точними [14, с. 151]. Правничий термін має якнайповніше передавати зміст відповідного юридичного поняття. Вважають, що чим повніше і глибше пізнання сутності поняття, тим точніше формулюється його юридична природа [11, с. 297], що корелює з праксеологічним критерієм результативності.

Правничій термінології також має бути притаманна стабільність, недопущення багатозначного читання й розуміння; терміни мають бути усталеними, їх зміст не повинен змінюватися з прийняттям кожного нового закону. Однак вимога стабільності зовсім не означає відсутності змін у терміносистемі. Розвиток суспільних відносин викликає необхідність вживання нових слів. Але за умов нестабільності чинного законодавства ця вимога має велике значення на стадії реалізації нормативно-правових актів [14, с. 152]. Водночас стабільність функціонування правничої термінології не заперечує її розвитку. Зважаючи на зміни у суспільних відносинах, юриспруденція наповнюється новими термінами.

Вимога до стабільності функціонування терміносистеми у державі ставить перед нами завдання щодо здійснення контролю за масивом правничої термінології. Зокрема, як зазначає Г. Гергуль, висувається вимога: «у разі співіснування кількох назв одного юридичного поняття перевагу треба віддавати найбільш впровадженому юридичному термінові, який є найвизнанішим у законодавчій сфері та правовій науці. Такі юридичні терміни є найпоширенішими у правознавстві й найтрадиційнішими у використанні фахівцями» [11, с. 295].

У разі використання правничої термінології у нормативно-правових актах слід уникати запозичення іноземної правничої термінології за умови наявності вітчизняного відповідника. Слід використовувати вітчизняну термінологію, оскільки вона є природною для держави та інтегрована до правової системи [14, с. 152]. Використання іншомовних термінів є виправданим лише у тому випадку, якщо відсутній відповідник у національній правовій системі. У такому випадку слід погодитися з думкою Г. Гергуль, що «це, безумовно, не означає, що нині треба переназвати більшість запозичених юридичних термінів, яких, до речі, є чимало. Але перед тим, як залучати до обігу новий запозичений юридичний термін, треба обов'язково пошукати питомий відповідник, а тільки за відсутності останнього – впровадити в мовну практику іншомовний» [11, с. 295].

Така вимога, як єдність правничої термінології, має на меті відповідність одного поняття одному правничому терміну. Це відбувається незалежно від того, у скількох різних нормативно-правових актах

цей термін трапляється. Крім того, забороняється позначати одним терміном різні правові категорії [14, с. 152], оскільки кожен правничий термін має позначати лише одне поняття права (термінологічна однозначність), а одне поняття права має бути назване лише одним юридичним терміном (поняттєва одноназваність) [11, с. 295–296]. Бо дублювання термінів або багатоманітність підходів до їх розуміння може створити випадки невизначеності, ускладнює тлумачення норм права, що тягне за собою неможливість правильного застосування норм права.

Сутність правничої термінології розкривається за допомогою дефініції. З цього приводу слід погодитися з твердженням Г. Гергуль стосовно того, що «сутність названого правничим терміном поняття права має обов'язково розкривати дефініція. Наявність чіткої дефініції – істотна відмінність терміна від загальноживаного слова. Дефініції юридичних термінів мають особливе значення, адже вони окреслюють сутність понять права і відіграють важливу роль під час тлумачення норм права» [11, с. 296]. Отже, точно визначена дефініція є важливою умовою для однозначного тлумачення норм права, що тягне за собою їх правильну реалізацію.

Для правильного і належного використання правничої термінології важливо також відмовитися від використання застарілих слів, архаїзмів, жаргонів та іншої нестандартної лексики [15, с. 17], оскільки їх використання ускладнює застосування норм права.

Окрім доктринальних підходів, праксеологічні підходи до функціонування правничої термінології ми можемо знайти також у діяльності Конституційного Суду України. Зокрема, у рішенні від 05.06.2019 р. № 3-р(І)/2019 Конституційний Суд України чітко сформулював критерії правової визначеності як складника верховенства права. До них Суд відніс чіткість, зрозумілість, однозначність, передбачуваність. Суд зазначив, що «юридичні норми мають бути чіткими і точними та спрямованими на забезпечення того, щоб ситуації та правовідносини залишалися передбачуваними» [16]. Тобто це рішення виступає фундаментальним джерелом формування загальних вимог до формування правничої термінології.

У своїх рішеннях від 23.01.2020 р. № 1-р/2020 [17] та від 01.07.2020 р. № 7-р(І)/2020 [18] Конституційний Суд України наголошує на тому, що «юридичні норми мають бути чіткими і точними та спрямованими на забезпечення того, щоб ситуації та правовідносини залишались передбачуваними». Це чітко пов'язано з необхідністю підготовки якісної правничої термінології, потребою чіткого та зрозумілого викладення норм для їх послідовного застосування.

Аналізуючи рішення Конституційного Суду України, можемо стверджувати, що цей орган також не обійшов увагою проблемні питання функціонування правничої термінології. Він також зосередив свою увагу на праксеологічних вимірах функціонування правничої термінології. Досліджені рішення свідчать, що Конституційний Суд України звертає увагу на те, що якісно підготовлена правничка термінологія забезпечує передбачуваність, стабільність і ефективність правового регулювання.

Вимоги Конституційного Суду України щодо формування правничої термінології включають у себе: чіткість, зрозумілість, однозначність та передбачуваність норм. Ці критерії повністю корелюють із праксеологічними параметрами ефективності, оптимальності та результативності діяльності. Таким чином, сучасний підхід до правничої термінології передбачає її аналіз не лише як мовної одиниці, але й як інструмента забезпечення функціональної здатності правової системи діяти послідовно та ефективно.

Висновки. Правничка термінологія виступає ключовим елементом функціонування правової системи держави. Саме правничка термінологія забезпечує коректне функціонування юридичних конструкцій. Завдяки праксеологічному підходу термінологія будується на основі однозначності її розуміння, ефективності, універсальності.

Доктринальні підходи до праксеологічного розуміння правничої термінології визначають, що їм притаманна точність, однозначність, ефективність, універсальність. Особливого значення набуває послідовність у використанні термінів, адже порушення цього принципу спричиняє різночитання норм та знижує рівень правової визначеності.

Окрім доктринальних підходів, праксеологічні виміри функціонування правничої термінології ми відстежуємо і у рішеннях Конституційного Суду України. Конституційний Суд України зазначає, що термінологія, яка використовується у нормативно-правових актах, має бути зрозумілою, однозначною, оскільки лише за таких умов норму права можна однозначно реалізувати.

Таким чином, слід констатувати, що ефективність функціонування правничої термінології безпосередньо пов'язана з її праксеологічними характеристиками. У відповідності до цього правнича термінологія має бути однозначною, зрозумілою, ефективною, мати однакове тлумачення і розуміння всіма суб'єктами. Отже, праксеологічний підхід до функціонування правничої термінології виступає важливим складником не лише для належної побудови правничої термінології, а й для оптимізації функціонування всієї правової системи, оскільки якісна термінологія виступає ключовою умовою забезпечення стабільності та ефективності правового регулювання.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Яцишин Н. П. Юридична термінологія як спеціалізована система правових понять. *Термінологічний вісник*. 2013. Вип. 2 (2). С. 99–103.
2. Бандура О. О. Праксеологія права як складова філософської праксеології (загальні аспекти). *Філософські та методологічні проблеми права*. 2020. Т. 19. № 1. С. 44–52. DOI: <https://doi.org/10.33270/02201901.44>
3. Письменна О. П. Праксеологія розуміння в різних умовах суспільного буття. *Право та державне управління*. 2018. № 1. Т. 2. С. 25–29.
4. Романовська Л. І. Праксеологічний підхід: теоретико-методологічні аспекти. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 25. Т. 2. С. 157–161. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/25-2.31>
5. Цмоць У. О. Правова праксеологія як чинник ефективності юридичної практики. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2023. № 4. С. 155–164. DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-4-18>
6. Лисенко О. А. Лінгвістичні аспекти юридичної термінології сучасного законодавства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 14 (82). С. 139–142.
7. Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види : монографія. Харків : ТОВ «Видавництво права людини», 2015. 280 с.
8. Матвеева С. Юридичний термін у сучасному термінознавстві та юриспруденції. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 29. Т. 3. С. 27–31.
9. Степаненко Н. В. Особливості використання спеціалізованої термінології під час формалізації норм права в контексті юридичної техніки. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 4. Ч. 1. С. 141–146. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.1.22>
10. Толста С. А. Правнича термінологія в законодавчих актах України : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2006. 229 с.
11. Грегуль Г. Вимоги до юридичних термінів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Проблеми української термінології*. 2008. № 620. С. 294–297.
12. Чеханюк Л. Принцип верховенства права та правова визначеність: співвідношення й окремі аспекти. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2025. № 1 (29). С. 85–95. DOI: [10.33270/02252901.10](https://doi.org/10.33270/02252901.10)
13. Шугалеева І. Г. Правова визначеність у податковому праві. *Приватне та публічне право*. 2021. № 4. С. 101–106. DOI: <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2021.4.17>
14. Ключко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2009. Вип. 18. С. 148–154.
15. Рогач О. Я. Проблеми термінології в українському законодавстві. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Право*. 2004. Вип. 3. С. 16–20.
16. Рішення Першого сенату Конституційного Суду України у справі за конституційною скаргою товариства з обмеженою відповідальністю «МЕТРО КЕШ ЕНД КЕРІ Україна» щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців двадцять четвертого, двадцять п'ятого, двадцять шостого розділу I Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо уточнення деяких положень та усунення суперечностей, що виникли при прийнятті Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні”» від 23 березня 2017 року № 1989-VIII : Рішення Конституційного Суду України від 05.06.2019 р. № 3-р(I)/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va03p710-19#Text> (дата звернення: 21.01.2026).
17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень розділу I, пункту 2 розділу III «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» від 2 березня 2015 року № 213-VIII : Рішення Конституційного Суду України від 23.01.2020 р. № 1-р/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-20#Text> (дата звернення: 21.01.2026).
18. Рішення Першого сенату Конституційного Суду України у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю «Укркава» щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 88 Закону України «Про нотаріат» : Рішення Конституційного Суду України від 01.07.2020 р. № 7-р(I)/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va07p710-20#top> (дата звернення: 21.01.2026).

REFERENCES

1. Yatsyshyn N. P. (2013). Yurydychna terminolohiia yak spetsializovana systema pravovykh poniat. *Terminlohichni visnyk*, 2 (2), 99–103.
2. Bandura O. O. (2020). Prakseolohiia prava yak skladova filosofskoi prakseolohii (zahalni aspekty). *Filosofski ta metodolohichni problemy prava*, 19 (1), 44–52. <https://doi.org/10.33270/02201901.44>
3. Pysmenna O. P. (2018). Prakseolohiia rozuminnia v riznykh umovakh suspilnoho buttia. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 1 (2), 25–29.
4. Romanovska L. I. (2020). Prakseolohichni pidkhd: teoretyko-metodolohichni aspekty. *Innovatsiina pedahohika*, 25 (2), 157–161. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/25-2.31>
5. Tsmots U. O. (2023). Pravova prakseolohiia yak chynnyk efektyvnosti yurydychnoi praktyky. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. Serii Yurydychna*, 4, 155–164. <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-4-18>
6. Lysenko O. A. (2022). Linhvistychni aspekty yurydychnoi terminolohii suchasnoho zakonodavstva. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Serii "Filolohiia"*, 14 (82), 139–142.
7. Liubchenko M. I. (2015). *Yurydychna terminolohiia: poniattia, osoblyvosti, vydy*. Vydavnytstvo Prava Liudyny.
8. Matvieieva S. (2020). Yurydychni termin u suchasnomu terminoznavstvi ta yurysprudentsii. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 29 (3), 27–31.
9. Stepanenko N. V. (2025). Osoblyvosti vykorystannia spetsializovanoi terminolohii pid chas formalizatsii norm prava v konteksti yurydychnoi tekhniki. *Analitychno-porivnialne pravoznnavstvo*, 4 (1), 141–146. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.1.22>
10. Tolsta S. A. (2006). *Pravnycha terminolohiia v zakonodavchykh aktakh Ukrainy* (Candidate dissertation). Kyiv.
11. Hrehul H. (2008). Vymohy do yurydychnykh terminiv. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika": Problemy ukraïnskoi terminolohii*, 620, 294–297.
12. Chekhaniuk L. (2025). Pryntsyp verkhovenstva prava ta pravova vyznachenist: spivvidnoshennia i okremi aspekty. *Filosofski ta metodolohichni problemy prava*, 1 (29), 85–95. <https://doi.org/10.33270/02252901.10>
13. Shuhalieieva I. H. (2021). Pravova vyznachenist u podatkovomu pravi. *Pryvatne ta publichne pravo*, 4, 101–106. <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2021.4.17>
14. Klochko M. I. (2009). Yurydychna terminolohiia: poniattia, osoblyvosti. *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannia*, 18, 148–154.
15. Rohach O. Ya. (2004). Problemy terminolohii v ukraïnskomu zakonodavstvi. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii Pravo*, 3, 16–20.
16. Constitutional Court of Ukraine. (2019). Rishennia ... "METRO KESH END KERI UKRAINA" ... No. 3-r(I)/2019 vid 05.06.2019. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va03p710-19>
17. Constitutional Court of Ukraine. (2020). Rishennia ... 49 narodnykh deputativ Ukrainy ... No. 1-r/2020 vid 23.01. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-20>
18. Constitutional Court of Ukraine. (2020). Rishennia ... TOV "Ukrkava" ... No. 7-r(I)/2020 vid 01.07.2020. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va07p710-20>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 22.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 05.05.2026